PARADOXURI ȘI ÎNTREBĂRI DESPRE LUCRURILE PE CARE LE LUĂM DE-A GATA

Autor: Iulia Nedelcu | 18 decembrie 2021

Nu ne mai putem preface că nu știm aceste lucruri. – Lev Tolstoi

Într-o conferință susținută la Hillsdale College în 2018, Mary Eberstadt vorbește despre paradoxurile Revoluției Sexuale – fenomenul care, începând cu anii 1960, a schimbat fundamental societatea în care trăim. În discursul său, Eberstadt se concentrează în special pe legătura dintre metodele contraceptive, avort și instituția căsătoriei. Într-un material video publicat în anul 2016, *The Distributist* abordează aceeași temă, aducând un aport semnificativ în ceea ce privește instinctele distructive ale ambelor sexe, care sunt potențate de libertatea totală adusă de revoluția sexuală.

În acest articol, îmi propun o îmbinare dintre cele două materiale care, deși publicate la 2 ani distanță, se completează reciproc aproape perfect, oferindu-ne o înțelegere extinsă asupra problemelor enunțate. Articolul nu are pretenția de a trata în mod exhaustiv această temă, ci reprezintă o simplă incursiune într-un fenomen absolut fascinant, al căror implicații se răsfrâng asupra noastră zi de zi.

La bază, revoluția sexuală își propune liberalizarea sexualității, scoaterea acesteia din cadrul fix al instituției căsătoriei și transformarea ei într-o activitate de tip recreativ care, cu ajutorul metodelor de contracepție accesibile cetățenilor, nu implică un grad ridicat de responsabilitate din partea participanților. Întreg fenomenul își are rădăcinile în câteva idei filosofice, extinzându-se cu timpul și în zona economică și politică, însă el s-a concretizat prin două date istorice de maximă importanță: inventarea pilulei contraceptive în 1963 și legalizarea avortului în 1973 (*Roe v. Wade*, 410 U.S. 113).

Putem presupune că promotorii metodelor contraceptive au acționat din bună-credință, fiind convinși că acestea vor duce treptat la disoluția avortului și scăderea numărului de copii născuți în afara căsătoriei. Însăși Margaret Sanger, femeia care, alături de un savant pe nume Gregory Goodwin Pincus, a inventat pilula contraceptivă, a spus că „avortul este o barbarie”. Ea a inventat această metodă contraceptivă pentru a oferi femeilor libertatea de a se bucura de o viață sexuală lipsită de griji. În mod logic, prin contracepție, nevoia și cererea pentru avort ar fi trebuit să fie diminuate, însă statisticile arată ceva cu totul diferit.

În realitate, procentajele pentru avort, numărul de copii născuți în afara căsătoriei și cererea pentru contraceptive au explodat simultan, ceea ce este cel puțin paradoxal, dat fiind că toate aceste probleme ar fi trebuit, în teorie, să se rezolve reciproc. Din 1973, anul în care s-a legalizat avortul în America, și până în 1980, rata avorturilor a crescut cu 80%, cu toate că metodele contraceptive, precum pilula lui Sanger, erau pe piață. De atunci și până în prezent, rata avorturilor a fluctuat, ajungând ca astăzi să fie înregistrate în jur de 40-50 de milioane de avorturi pe an în întreaga lume.

De-a lungul timpului, economiști și cercetători au încercat să găsească diverse explicații pentru acest fenomen. Cercetătorul american Scott Lay a găsit o explicație foarte interesantă: contrar planului inițial, dacă presupunem că lucrurile au stat cum am menționat mai sus, metodele contraceptive stau la baza cererii pentru avort. El susține că, din cauza ratei scăzute de eficiență a unora dintre metodele existente astăzi pe piață, eșecul contraceptivelor duce la sarcini nedorite, care ajung să fie „rezolvate” prin avort.

Totuși, studiile arată că, dacă sunt folosite corespunzător, metodele contraceptive au o rată de eficiență destul de ridicată, după cum urmează: prezervativ – 98% eficiență dacă e folosit în mod corect, 93% dacă e folosit incorect, pastila contraceptivă – 99% eficiență dacă e folosită în mod corect, 91% eficiență dacă e folosită neregulat, IUD – eficiență de 99%, Nuvaring – 99% eficiență dacă e folosită în mod corect, 93% dacă e folosită incorect, Diafragmă – între 91 și 96% eficiență dacă e corect folosită, 71-88% eficiență dacă e folosită incorect, toate acestea conform United Kingdom National Health Service. După cum se poate observa din statistici, folosirea corectă a acestor contraceptive este esențială, ceea ce nu înseamnă totuși că argumentul cercetătorului este infirmat. De aici se deschide ampla discuție despre educația sexuală și accesibilitatea reală a acestor metode de contracepție, care în unele țări sunt gratuite, în altele sunt acoperite parțial de stat, iar în altele trebuie achitate integral de cei care doresc să le folosească.

Acesta este primul paradox observat de Mary Eberstadt. Prin cel de-al doilea, pe care îl putem numi, citând-o pe autoarea americană, *cultura deresponsabilizării*, vom face legătura cu materialul oferit de *The Distributist*. Eberstadt observă că, deși revoluția sexuală și-a propus să ofere o libertate cât mai mare femeilor, în ziua de astăzi marea majoritate se găsesc în situația în care nu pot obține ceea ce își doresc – o relație de lungă durată și o familie.

Revoluția sexuală ne-a adus într-o situație nemaiîntâlnită. Ca membrii ai pieței sexuale libere, putem avea acces la orice ne dorim, cu minime responsabilități, ceea ce înseamnă că există din ce în ce mai puține stimulente pentru căsătorie care, în mentalitatea formată în ultimele zeci de ani, pare a fi o simplă îngrădire a libertății și o complicătură financiară. Firește, această generalizare nu ne duce foarte departe, deoarece există și presanta problemă a celibatarilor involuntari care, lăsați pe dinafară din toată distracția, ajung la frustrări sexuale și emoționale imense. Această problemă a fost tratată de

autori precum Michel Houellebecq, care fac legătura între fenomenul *incel* (*involuntary celibat*) și actele de violență extremă și terorism. Sexualitatea, reglementată odată de instituția căsătoriei, a ajuns astăzi apanajul acelora norocoși din punct de vedere genetic și social, după cum spune Houellebcq – tineri, puternici și atrăgători –, iar cei care nu au aceste atribute nu au decât foarte puține oportunități pentru a-și satisface nevoile sexuale și emoționale.

În materialul oferit de *The Distributist* ni se explică faptul că atât bărbații, cât și femeile au instincte distructive care sunt potențate de libertatea sexuală totală și lipsa unor criterii de judecată morală pentru acțiunile noastre. Instinctul poligamiei la bărbați și cel al hipergamiei la femei (anume tendința de a căuta parteneri care le sunt superiori din punct de vedere educațional și social), dacă sunt lăsate să se dezvolte fără restricții, fac interacțiunea și colaborarea dintre sexe foarte complicată. Cel mai mult ne ajută acum un exemplu, și îl voi folosi pe cel din materialul despre care am vorbit mai sus.

Datorită tendinței poligame, un tânăr bărbat care trăiește într-o societate hipersexualizată își va dori ca, în prima parte a vieții de tânăr adult, să experimenteze cât mai mult cu putință. Această dorință, deși încurajată de mentalul colectiv, este destul de greu de îndeplinit, fiindcă sunt mari șanse ca tânărului în cauză să îi lipsească acele elemente care l-ar face atractiv pentru femeile de vârsta sa. Va acumula așadar un volum considerabil de frustrare sexuală, pe care îl va purta cu el până în punctul în care, undeva după 25 de ani, ceva se schimbă și el devine mai atractiv pentru femeile din jur. În acest moment, el se va putea elibera de toată frustrarea acumulată, angajându-se în relații pasagere și acte sexuale lipsite de angajament emoțional. În cazul în care el își va dori la un moment dat să se căsătorească, șansele ca această decizie să se sfârșească nefericit sunt destul de mari – divorțul este mai ușor (și chiar mai ieftin, taxa pentru un divorț la primărie fiind de 550 lei, în cazul în care cuplul nu are copii minori) ca niciodată și comunicarea reală dintre oameni a ajuns o raritate. Potrivit statisticilor, în anul 2019, în România s-au înregistrat circa 30.000 de divorțuri, mai precis un divorț pentru fiecare 4 căsătorii.

Femeile, pe de altă parte, vor căuta parteneri cu care să stabilească relații cu o puternică componentă emoțională, ceea ce este destul de greu de găsit în prima parte a tinereții, când bărbații își doresc să exploreze, așadar vor acumula frustrare la rândul lor și vor începe să se refugieze și ele în relații lipsite de valoare. Când ajung în punctul în care își doresc să se căsătorească, vor descoperi că oferta este extrem de limitată. Fiind în prevalență dominate de instinctul hipergamic, după cum arată studiile făcute la Universitatea din Missouri în 2003, vor avea destul de mari dificultăți în a-și găsi parteneri satisfăcători, ceea ce va genera nemulțumire conjugală.

Fie că acest exemplu și această generalizare sunt exacte sau nu, ideea cu care trebuie să rămânem este următoarea: într-o societate în care sexualitatea era proprie instituției

căsătoriei, toate aceste probleme erau în mare măsură evitate fiindcă, pe de-o parte, instinctele distructive erau ținute în frâu, iar deosebirea destul de mare de ritm dintre bărbați și femei și faptul că își doresc lucruri diferite în momente diferite era parțial rezolvată, fiindcă vârsta medie pentru căsătorie era aproximativ aceeași pentru toată lumea, lucru care se baza pe cutuma socială a timpului.

Indiferent de felul în care ne raportăm față de Revoluția Sexuală, considerând-o fie, precum Houellebecq, „cea mai mare glumă din istoria recentă", fie drept un lucru bun și eliberator, aceste două paradoxuri trebuie investigate, fiindcă, pentru a putea adopta o mentalitate în mod matur și documentat, este necesară o înțelegere profundă a fenomenelor pe care le susținem sau le combatem. Așadar, prin acest articol nu am făcut altceva decât să ridic niște semne de întrebare cu privire la niște lucruri pe care cel mai adesea le luăm de-a gata, fără să le mai chestionăm validitatea sau să le urmărim desfășurarea culturală și socială de la rădăcină până la efectele imediate.

Sursele statisticilor folosite

1. World Health Organization – Abortion
2. Institutul Național de Statistică – Statistica divorțurilor din România
3. Planned Parenthood US – Birth control methods
4. National Health Service UK – Birth control efficacy

Imagine: Women's Liberation Movement; Sursa: Wikiwand